

אוגוסט 2019

חובה להשלים פיצויי פיטורים גם כשהסכום שהצטבר בקופה עולה על סכום פיצויי הפיטורים במלואם

ע"ר 22367-02/19, יהודה ריבנר נגד א. ניסים תעשיות מתכת בע"מ, 28 במאי 2019

העובדות

העובד יהודה ריבנר, הועסק אצל המעסיקה א. ניסים תעשיות מתכת בע"מ, מפעל העוסק בעיבוד שבבי של מתכת לתעשייה, בתפקיד חרט החל מיום 16 במרץ 1997. על יחסי העבודה בין הצדדים חלות הוראות ההסכם הקיבוצי למקצועות המתכת, החשמל והאלקטרוניקה, הקובעות כי המעסיק יבטח את עובדיו בקרן פנסיה מקיפה, כך שהמעסיק ישלם לקופה 12% מהשכר המבוטח והעובד 5.5% מהשכר המבוטח. כן נקבע בהוראות, כי הפרשות המעסיק לביטוח פנסיוני יבואו במקום פיצויי פיטורים על-פי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים התשכ"ג-1963, והאישור הכללי שהוצא מכוחו אשר יהווה חלק בלתי נפרד מההסכם. כלומר, 72% מפיצויי הפיטורים, המגיעים עבור התקופה בה בוצעו הפרשות לקרן פנסיה יהיו תחת סעיף 14 לחוק. כן נקבע בהוראות, כי עובד שיסיים עבודתו בנסיבות שעל-פי דין מזכות בהשלמת פיצויי פיטורים, יהיה זכאי להשלמה בשיעור של 2.33% משכרו הפנסיוני.

העובד התפטר מחמת מצב בריאותי לקוי ולפיכך, היה זכאי לתשלום פיצויי פיטורים. המעסיקה לא שילמה לעובד השלמת פיצויים. לטענתה, הסכום, שהצטבר בקרן הפיצויים ושוחרר לטובת העובד עלה על הסכום, שהעובד זכאי לו בגין פיצויי פיטורים עבור כלל שכרו עכב הפיטורים. לטענת העובד, משנקבע בהסכם הקיבוצי כי הפקדות המעסיק לקופה יבואו במקום 72% מפיצויי הפיטורים, והואיל וההסכם קובע את חלות סעיף 14 על הפרשות, הרי שהכספים שהופקדו ונצברו בקופת הפנסיה ברכיב הפיצויים, לרבות הרווחים שנצברו על הפקדות, אינם בגדר חיסכון של המעסיק, ולא ניתן לעשות בהם שימוש לצורך ביצוע השלמת פיצויי הפיטורים על-פי החישוב, שנקבע בחוק.

פסק הדין של בית הדין האזורי לעבודה

בחוק פיצויי פיטורים ובתקנות שנקבעו מכוחו נקבע, שיש להעמיד את סכום פיצויי הפיטורים על המשכורת האחרונה במכפלת שנות העבודה. הכלל הקבוע בחוק פיצויי פיטורים מטיל על המעסיק את החובה לשלם את פיצויי הפיטורים בנסיבות המתאימות לכך.

סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים מאפשר למעסיק לבצע הפקדות לקופת תגמולים או לקרן פנסיה בגין פיצויי פיטורים, וקובע כי "תשלום לקופת תגמולים, לקרן פנסיה או לקרן כיוצא באלה, לא יבוא במקום פיצויי פיטורים אלא אם נקבע כך בהסכם הקיבוצי החל על המעסיק והעובד ובמידה שנקבע, או אם תשלום כאמור אושר על-ידי שר העבודה ובמידה שאושר".

מהאמור עולה, כי בכל האמור בהפקדות בגין פיצויי הפיטורים מבחין סעיף 14 לחוק בין שני מצבים: הראשון, והוא ברירת המחדל, לפיו תשלומי המעסיק לקופות יבואו על חשבון פיצויי הפיטורים. והשני, הוא החריג, המתקיים רק כשהדבר נקבע בהסכם קיבוצי או אושר על-ידי שר העבודה, ובמסגרתו תשלומי המעסיק לקופה יבואו במקום פיצויי הפיטורים.

לשכת המסחר והתעשייה
חיפה והצפון

מידע עבודה

על-פי פסיקת בית הדין הארצי, תשלומים שנצברו בקופות הפיצויים לפי האופציה הראשונה, היינו סכומים שהופקדו על חשבון פיצויי פיטורים - ייחשבו כ"חיסכון בידי המעסיק", הזכאי להשבתם לידי אדם העובד סיים עבודתו בנסיבות שאינן מזכות בפיצויי פיטורים (פסק הדין אילנה קאטר נגד קרן קורת ישראל - עמותה לפיתוח כלכלי). במקרה, שבוצעו הפקדות על חשבון פיצויי הפיטורים, הרי ש"משמעות הדברים היא כי הפקדות אלו אינן מהוות מיצוי של הזכות לפיצויי פיטורים והמעסיק עדיין מחויב בתשלומם של פיצויי פיטורים לפי הוראות החוק, אך רשאי להשתמש לצורך כך בסכומים שהופקדו על ידו בקרן או בקופה ובפירות שנצברו עליהם, ולשלם באופן ישיר רק את ההפרש ככל שקיים כזה" (פסק הדין אירונאוטיקס בע"מ נגד שי שמאי). האפשרות להפקדת כספים בקופות הפיצויים במקום פיצויי פיטורים, הנה החריג לכלל הקבוע בסעיף 14 לחוק, וזאת רק בהתקיים הנסיבות המנויות בסעיף, למשל, במקרה של קביעה מפורשת בעניין זה בהסכם קיבוצי או אם התשלום אושר על-ידי שר העבודה. במקרה של ביצוע הפקדות במקום פיצויי פיטורים, לא יהיה המעסיק מחויב בתשלום הפרש פיצויי פיטורים, ככל שקיים כזה, אלא אם הדבר צוין באותו ההסכם הקיבוצי או אישור שר העבודה שמכוחו בוצעו ההפקדות. בית הדין קובע לפיכך, כי בנסיבות המקרה, מאחר שאין מחלוקת שעל יחסי הצדדים חל הסכם קיבוצי הקובע את חובת המעסיק לבצע הפקדות בשיעור של 6% במקום פיצויי הפיטורים, וכן, קובע ההסכם כי הפקדות אלה יבוא במקום 72% בלבד מפיצויי הפיטורים, הרי שקמה חובת המעסיק לשלם את היתרה הקבועה בהסכם בשיעור של 2.33% מהשכר הפנסיוני (או 28% מפיצויי הפיטורים).

בית הדין מוסיף, כי משההפקדות בוצעו במקום פיצויי הפיטורים, אין לומר כי הסכומים שהופקדו הם כספי המעסיק הרשאי ליהנות מפירות רווחיה של הקופה, כשם שלא היה חשוף לדרישה להשלים עד 72% מפיצויי הפיטורים לו השקעות הקופה המנהלת את כספי הפיצויים היו סופגות הפסדים. העובדה כי בפועל נצברו בקופה סכומים העולים על סכום הזכאות עבור פיצויי הפיטורים הסטטוטוריים אינה מעלה ואינה מורידה שעה, שהסכומים שנצברו באים במקום 72% מפיצויי הפיטורים בלבד. לפיכך, משהסתיימו יחסי העבודה בין הצדדים בנסיבות המזכות את העובד בפיצויי פיטורים – הרי שהמעסיק חייב בהשלמת פיצויי הפיטורים.

04-8302100 | 04-8626364

haifachamber

haifachamber.org.il

לשכת המסחר והתעשייה חיפה והצפון,
דרך העצמאות 53, חיפה. מיקוד 3133101

